GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartalnie złp. 12 — miesięcznie złp. 4. Ner pojedynczy gr. 10.

N^RO 45.

Prenumerata na prowincji z opłatą pocztową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 17 Lutego 1830 roku we Srodę.

WIADOMOSCI HANDLOWE.

Giełda Warszawska dnia 16 Lutego 1830 r.

Wexle.		żądano		placono	
Amszterdam 250 z. h.	2 mies.	865	15	—	—
Berlin 100 tal.	2 mies.	597	—	596	—
Z krot. ter.	. . .	—	—	—	—
Gdańsk 100 tal.	2 mies.	594	—	—	—
z krot: ter:	. . .	—	—	—	—
Hamburg, 300 Mk.	2 mies.	912	—	—	—
Lipsk 100 tal.	3 mies.	601	—	—	—
Londyn, 1. l. szter.	2 mies.	42	15	42	—
Moskwa 100 r. b.	1 mies.	—	—	183	—
Petersburg ditto	1 mies.	—	—	—	—
Paryż, 300 fran.	2 mies.	495	5	—	—
Wiedeń, 150 zł. reń.	2 mies.	6[illegible]5	—	—	—
Wrocław, 100 tal.	2 mies.	600	—	—	—

Monety	żądano		placono	
Złoto Polskie za 100 zło. .	102	—	—	—
Imperjały ros.	—	—	34	20
Dukaty Hol. nowe 1 sztuka	19	24	—	—
ditto stare. ważne .	19	20	—	—
ditto na passir. . . .	—	—	—	—
ditto austrjackie. . . .	—	—	—	—
Frydrychsdory	—	—	—	—
Pruski kurant	601	—	—	—
ditto bilety kassowe .	601	—	600	—
Assygna Ros. . . , . .	—	—	180	15
Bilety bankowe aust: za 100f.R.	—	—	—	—
Einlesung Szeiny ditto .	—	—	—	—

Papiery.	żądano		placon	
Listy zastawne, (*)	100	—	99	1
Obligacje udziałowe po zł. 300	385	—	380	1
Assekuracje skarb: . . .	—	—	—	—
Obligacje pragskie . . .	—	—	—	—
Dow: k. centr. likwidacyjnéj.	—	—	—	—
ditto ditto za żołd. . .	36	—	35	—
ditto ditto za inne. . .	—	—	—	—
Zapisy drogowe.	—	—	—	—
Obligac. ros. 6 od 100 w assyg.	—	—	—	—
ditto ditto w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w srebrze. .	—	—	—	—
ditto 5 od 100 w Hamb. Cert	—	—	—	—
ditto ditto w Poz. Angl.	—	—	—	—

— *Ilość cukru i kawy wysłanéj z Hawany.* — W ciągu dziewięciu miesięcy roku 1828-29 następująca ilość cukru i kawy wysłana została z Hawany do rozmaitych krajów. Cukier liczono na skrzynie, kawę na arobby, miarę Hiszpańską.

	Cukier		Kawa	
	1828 r.	1829 r.	1828 r.	1829 r.
Zjed. kraje Am. Pół.	23,538	16,624	213,514	340,835.
Hamburg i Bremen	68,940	45,269	218,377	290,595.
Antwerpia	18,369	28,838	19,694	45,196.
Amsterd. i Roterdam	10,812	7,528	2,340	2,454.
Morze Baltyckie	37,656	50,769	20,827	12,283.
Cowes	19,519	17,746	26,310	35,779.
Hiszpanja	23,937	36,548	7,579	28,030.
Francja	7,886	12,130	85,395	139,705.
Inne kraje	9,289	5,305	31,762	38,913.

Ogół wynosi: Wywóz cukru w 1828 roku 219,946 skrzyń, w 1829 roku 220,755 skrzyń. Kawy w 1828 r. 625,798 arobbów, w 1829 r. 933,690 arobbów.

WIADOMOSCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE.

KRÓLESTWO POLSKIE.

— *Uwiadomienie.* — Gdy od lat kilku szerząca się coraz więcéj ospa owcza czyni żądanie po tryki z ospą szczepioną coraz większém i potrzebniejszém; odtąd więc wszystkie tryki z trzód Glumbowickich będą mieć szczepioną ospę i dla tego przedaż tychże tryków z tutejszéj trzody oryginalnéj, już nie dnia 15 lutego jak dotąd bywało, ale dopiéro przy końcu marca lub na początku kwietnia b. roku, (w dniach które oznaczone zostaną), rozpoczęta zostanie. — W Glumbowicach pod Winzig (2 mil od Herrnstadt i Rawicza) dnia 1 lutego 1830. — *Urząd ekonomiczny hrabiów Roedern.* Vogel. — Seibt.

— *Bekantmachung.* — Da seit einigen Jahren die Schaafblattern sich immer mehr verbreiten und daher das Begehren nach geimpften Stähren immer dringender und nothwendiger geworden ist, sollen jezt sämtliche Glumbowitzer Schafheerden geimpft werden, weshalb der Stähre-Verkauf aus dem hiesigen Stammheerde nicht wie gewöhnlich den 15 Februar, sondern erst Ende März oder Anfang Aprills d. J. an einem noch näher zu bestimmenden Tage anfangen wird. — Glumbowitz bei Winzig (2 Meilen von Herrnstadt und Rawicz) den 1 Februar 1830. — *Das Reichsgrflich von Roedernschen Wirthschaftsamt.*

Vogel. — Seibt.

Wiadomości Warszawskie.

— Na sejmiku pow. Kalwaryjskiego d. 25 z. m., obrani radcami wojew. Fran. Osipowski i Józef Wiśniewski. Na zgromadzeniu polit. okręgu Kalwaryjskiego d. 3 b.m. obrany deputowanym Józef Wiśniewski, a radcą wdzkim Towtkiewicz. — Dnia tegoż na sejmiku pow. Kazimierskiego obrany posłem na sejm Xawery Niesiołowski, a radcami wojew Kaz. Brzezowski i Ka. Egersdorff. — Obrani zostali d. 8 b.m. radcami wdzkiemi: na sejmiku pow. Lubartowskiego Józef Iżycki i Fran. Miastkowski; pow. Gostyńskiego Rudolf Wieszczycki i Edmund Zabłocki; pow. Brzezińskiego Maciéj Noiszewski i Xawery Madaliński; pow. Dą-

(*) Nie licząc w to wartości kuponu wynoszącéj gr. 18.

browskiego na radców wojew. Józef Dziekoński i Józef Gosiewski. — Dnia 11 b. m. na zgromadzeniu polit. okręgu Krasnostawskiego Fr. Ciesielski; na sejmiku pow. Szydłowskiego obrany posłem na sejm Gustaw Małachowski, a radcami wojew. Onufry Małachowski i Jan Kochanowski.

— Pan Zeltner, przyjaciel Kościuszki, członek wielkiéj rady w Soloturnie, mieszkający przez niejaki czas w Paryżu, wrócił zeszłego lata z rodziną swoją do Szwajcarji. Dnia 21 zeszłego miesiąca dał bal, w czasie którego był bardzo wesoły i zupełnie zdrowy. Zrana o godzinie wpół do 5 położył się spać, o 10 wszedł służący do jego sypialnego pokoju i zastał go nieżywego.

— Ogłoszoną została prenumerata na wszystkie dzieła Franciszka Karpińskiego. Wydanie to wyjdzie z drukarni stereotypowéj przy ulicy Królewskiéj pod Nro 1065 i obejmować będzie w jednym tomie wszystkie dzieła Karpińskiego. Na czele będzie portret litografowany autora, i rys jego życia przez professora uniwersytetu K. Brodzińskiego. — Prenumeratę wynoszącą zł. 10 składać można, w połowie przed wyjściem, a w połowie przy odebraniu dzieła, we wszystkich xięgarniach warszawskich. Na prowincji z przesłaniem poczty zł. 11 — Dzieło wyjdzie niezawodnie przed 30 marca 1830 r.

— *Dodatek piérwszy do kalendarza rolniczego* przez N. Kurowskiego, obejmować będzie: 1). Rady udającym się do stanu rolniczego: — O potrzebnem usposobieniu; o postępowaniu przy wyborze dzierżawy; o urządzeniu gospodarstwa — 2). O poznawaniu gruntów — 3). Uprawa buraków pod względem wyrobu cukru i paszy dla bydła. — 4). Uprawa roślin pastewnych, koniczyna, wyka, szporek. — 5). Kultura łąk. — 6). Flora agronomiczna: opis roślin dziko rosnących w bliższym związku z rólnictwem zostających. — 7). Wychów bydła rogatego. — 8). Poznawanie i leczenie wad i chorób nóg koni (zryciną). 9) Rozmaitości. — Osoby, które kalendarz rolniczy hurtowo nabywały, raczą oświadczyć wydawcy czyli i jaką ilość Dodatku pierwszego nabyć zechcą a to dla oznaczenia liczby drukować się mających exemplarzy. — *Wydawca kalendarza rolniczego.*

— Dziś zimna stopni 0.

ANGLJA. — *Z Londynu d. 29 stycznia.* — Monomania naszych lekarzy (co oni nazywają maxymą) jest, iż kto raz był w Bedlam, nieprędzéj może być prawnie wypuszczony, dopóki nie przyzna iż słusznie tam był zamknięty, to jest, iż istotnie był obłąkany. Ta tak zwana maxyma, tworzy podług zeznania jeneralnego prokuratora część prawnictwa wszystkich instytutów obłąkanych. W Anglji znajduje się teraz kilka tysięcy ludzi zamkniętych jako warjatów, z których połowa, okazałaby się równie przy zdrowym rozumie jak wszyscy ludzie używający wolności, gdyby się znajdowała zwierzchność mająca prawo przekonywać się o ich stanie piérwéj nim zostali zamknięci.

— Urzędowy list kapitana Dance, dowódzcy dwóch okrętów które zawiozły potrzeby domowe do osady nad rzeką Łabędzią, potwierdził zdanie o bezzasadności zatrważających wieści o téj osadzie.

— Protokół sprawy greckiéj nie jest jeszcze podpisany, lecz główne warunki już są rozstrzygnięte. Najtrudniejszym był, jakim sposobem xiąże Koburg ma otrzymać rząd Grecji, i jaka ma być polityczna organizacja tego kraju. Na ostatniém zgromadzeniu postanowiono, iż powaga xięcia niema być niczém nateraz ograniczona, i że formy konstytucyjne mają wypływać z jego władzy.

— Podług wiadomości z Rio-Janeiro z dnia 10 lutego, w prowincji Ceara wybuchnęło powstanie w zamiarze zaprowadzenia nieograniczonego rządu; cesarz idąc za zdaniem swojéj rady stanu, zawiesił kilka artykułów konstytucji w celu użycia summarycznych środków przeciw powstańcom.

— Potwierdza się pogłoska, iż sąd zaborów w Rio-Janejro ogłosił trzy amerykańskie, trzy angielskie i cztery argentińskie okręty, za prawną zdobycz.

— Gazety tutéjsze zwracają uwagę na to, że wpółnocnéj Ameryce, gdzie pod równym stopniem szerokości zimno jest nierównie mocniejsze niż w Europie, używają soli do rozwalniania lodu, i dla tego sypją sól w zamarznięte pompy dębowe dla roztopienia zamarzłéj w nich wody. Zaczęto tu postępować podług téj metody i posypano trotoary solą dla oczyszczenia ich tym sposobem z lodu i śniegu.

FRANCJA. — W redakcji dzien. *Precurseur de Lyon*, złożono cztery petycje do podpisu dla tych obywateli, którzy osnowę ich uważają jako zgodną z swém zdaniem. Pierwsza zawiéra prośbę o prawo departamentowe i municypalne, z wnioskiem odmówienia budżetu dla tych ministrów, którzyby takowe nie udzielili. W drugiéj domagają się prawa druku, podług którego przestępstwa druku równie jak w Angji byłyby sądzone przez przysięgłych. W trzeciéj mówią o zniesieniu podwójnego votum i siedmioletności jako przeciwnych artykułom głównym konstytucji, wymagają dla wszystkich wyborców równego prawa głosowania, jakie zapewnia konstytucja. Czwarta czyni wniosek przywrócenia gwardji narodowych podług prawa z roku 1791.

— Dziennik *Constitutionel* donosi: „Zapytano dworów zagranicznych: czyliby dały pomoc rządowi, w razie gdyby król dla przytłumienia burzliwości izby był przymuszony przybrać znowu swoję wszechwładność.—Mówią, iż będzie mianowanych 30 nowych parów. — Wydano rozkaz przyśpieszenia wyprawy do Algieru, do któréj żąda xiąże Raguzy 30,000 a marszałek Maison tylko 25,000 ludzi.— *Gazette* uznaje te wszystkie wiadomości za kłamstwo. Toż samo pismo oświadcza, iż wszystkie wnioski i domysły podane przez *J. des Debats* względem powtórnego wybuchnienia nieprzyjacielskich kroków na Wschodzie, są bezzasadne, ponieważ xiąże Leopold już został mianowany władzcą Grecji.

— Podług *Courrier d. Fr.* znajdują się przy dworze dwa stronnictwa, jedno z nich jest za utrzymaniem ministerstwa, drugie zaś radzi jego modyfikację jeszcze przed dniem 2 marca. Utrzymują że kilku ministrów sami podobno życzą sobie zamienić swoje wydziały na inne urzędy.

— Mówią iż miasto Laon ma być utwierdzone, i że roboty koło niego będą zaczęte w przyszłym roku. Już od lat 4 wyszło postanowienie, którém miasto to zostało policzone do rzędu twierdz; ale dotychczas nie zostało wykonane, bo nie mogą się zgodzić względem planu obwarowania.

— Nowy par, xiąże Cereste Brancas, jest mało znany i był pułkownikiem legji de l'Aisne. Margrabia de Tourzel jest wnukiem pani de Tourzel z domu xiężnéj Croi d'Havre. Pani ta była guwernantką dzieci Francji za czasów rewolucji i podzielała wszystkie klęski królewskiéj rodziny. Ludwik XVIII udzielił jéj roku 1816 tytuł xiążęcy przechodzący na jéj wnuka. Jenerał Vallée jest jeneralnym inspektorem artyllerji. Sława jego, bardzo się podniosła podczas wojny hiszpańskiéj w roku 1809 przez oblężenia Leridy, Tarragony, Tortozy, Mequinenzy i t. d. W czasie 100 dni dowodził artyllerją 5 korpusu armji.

— Jenerał Barradas dziś jeszcze tu przybędzie w celu udania się do Madrytu. Liczy on 45 lat, jest silny i 14 razy odbył podróż przez morze Atlantyckie. Cały jego orszak składa się z 1 duchownego.

— Z Nawarynu donoszą dnia 2 stycznia, iż fregata *Galathea*, która opuściła przystań tamtejszą dla przewiezienia konsula francuzkiego pana St. Sauveur do Salonichi, została na brzeg wyrzucona przez burzę i znaczną poniosła szkodę. Członkowie wydziału architektonicznego komissji naukowéj w Morei, powrócili z podróży przedsiewziętéj do Aten. Bej tamtejszy pozwolił im zdjąć dokładne rysunki i plany wszystkich pomników, z wyjątkiem znajdujących się w Akropolis. — Stan zdrowia brygady francuzkiéj był najpomyślniejszy.

— List mniemanego xięcia Normandji mieniącego się synem Ludwika XVI, zatrudnia dzienniki prowincjonalne. Niewiadomo którego stronnictwa jest dziełem.

— Następcą kawalera de Medici wymieniają pana Caropreso, który od trzech lat przewodniczył téj gałęzi administracji pod panem Medici, i uchodzi za bardzo zdatnego urzędnika skarbowego.

GRECJA. — Senat grecki w odpowiedzi swojéj z dnia 16 (28) listopada r. z. na poselstwo prezydenta, wynurza wdzięczność narodu dla króla francuzkiego za troskliwą opiekę okazywaną przez tego monarchę i dostojnych jego sprzymierzeńców przy odrodzeniu się Grecji, równie wynurza uczucia narodu dla kawalera Eynard, który pożyczką 700,000 franków z swego majątku, uwieńczył wszystkie dotąd narodowi greckiemu świadczone dobrodziejstwa.

— Postanowienie prezydenta z dnia 3 grudnia, głoszące iż król francuzki przysłał pułkownika Gerard w celu organizowania wojska, zawiéra zarazem mianowanie tegoż jenerałem porucznikiem i określa stosunki jego w Grecji.

SZWECJA. — *Z Sztokholmu dnia 29 stycznia.* — Urodziny króla obchodzono świetną zabawą urządzoną przez królowę w zamku gdzie zaproszono kilkaset osób. Przed wieczerzą pan Berg szwedzki śpiewak i niedawno przybyły flotrowersista pan Guillon dawali koncert; u xięcia następcy tronu był świetny bal. Król kazał rozdać 100 sążni drzewa między ubogich różnych parafji. — W niedzielę król dał posłuchanie deputacji stanu miejskiego, która przyszła prosić króla o opiekę przeciwko przesadzonéj gorliwości, dążącéj do przytłumienia wszystkich praw nadanych stanowi miejskiemu przez zaprowadzenie nieograniczonéj wolności w przemyśle. — Burmistrz Sztokholmu pan Weser, będący na czele deputacji, wynurzył w swéj mowie wdzięczność królowi za mądrość i przychylność, z jaką król wstrzymywał dotychczas zbytnie szerzenie się tego dążenia, i następnie podał projekt ułożony przez stan miejski w celu zmodyfikowania praw i prerogatyw klass rzemieślniczych i towarzystw handlowych bez ograniczenia praw stanu miejskiego. Król następującą dał im odpowiedź: „Mości panowie! jako najwyższy opiekun praw czterech stanów królestwa, muszę rozróżniać to, co nosi charakter wyłącznego wykładu tychże przywilejów, i to, czego potrzeby czasu wymagają. Wzywając stan jeden do zrzeczenia się korzyści, nadanych mu przez króla wtenczas, kiedy kraj zakładał pierwszą podstawę swego handlu i przemysłu, należało złożyć na ołtarzu ojczyzny wynagrodzenie za żądaną ofiarę. Krok teraz przez was uczyniony, podaje mi sposobność przypomnieć co powiedziałem stanowi waszemu przy zamknięciu sejmu w roku 1815. — „W oczach obywatela, wieniec obywatelski musi przewyższać wszelką inną sławę." — Aby wam nie była zaprzeczona, udawajcie się zawsze z największém zaufaniem do swego króla. Uczynione mi przez was uwagi, każdego czasu rozważę z największą bacznością. Bądźcie przekonani, że jako obrońca praw wszystkich, o waszych nie zapomnę. Macie równe prawa do sprawiedliwości i życzliwości waszego króla."

TURCJA. — *Ze Stambułu d. stycznia.* — Nowém i szczególniéjszém zjawiskiem jest zmiana temperamentu sułtana. Polecono wszystkim władzom prowincjonalnym utrzymywanie przyrzeczonéj amnestji wszystkim, którzy się kompromitowali w czasie zajęcia kraju przez Rossjan, a nawet z tymi którzy są obwinieni o spólnictwo z janczarami, obchodzą się teraz z bezprzykładną w rocznikach ottomańskich łagodnością. Władzca wiernych wydał rozkaz w celu zapobieżenia wszelkiemu krwi rozlewowi. Usiłujcie, miał on powiedzieć, pogodzić mię z tymi, którzy są moimi nieprzyjaciołmi dlatego że są uwiedzeni, i ze zapominajcie uważać ich jako muzułmanów. Przekonają się i oni poźniéj, iż chęci moje były szczere. Teraźniéjsze położenie państwa wymaga, aby między czcicielami proroka wszelkie ustały niezgody, i aby największa panowała zgodność.

— Organizacja wojska lądowego postępuje z czynnością większą, niż się uzbrajano do ukończonéj właśnie wojny. Ciągle mówią o działaniu skarbowém, do którego Porta chce przystąpić dla zaradzenia swemu niedostatkowi pieniędzy. Prawo proroka zabrania zaciągania pożyczki na procent, z tego więc powodu pewne dochody krajowe, których wpływ i ilość mogą być oznaczone, mają być przekazane pożyczającemu na pewną liczbę lat na odbiór kapitału i procentów. Mówią, iż jedno wielkie europejskie mocarstwo oświadczyło gotowość zaręczenia, i t. d.

— Dnia 11 stycznia flotta przybywająca z Alexandrji zawinęła do portu i stanęła przy arsenale na kotwicy. Kilka statków były ładowane ryżem i inną żywnością przysłaną w darze od vice-króla dla Porty, zapłacił on także żołd osadzie na kilka miesięcy naprzód. Kapudan Papudzi Ahmed pasza ciężką złożony chorobą, przychodzi do zdrowia za pomocą doktora Bailly, który niedawno przybył z Grecji.

— Przybyło tu już kilka oddziałów wojska regularnego z Szumli, z niém przybyło kilku paszów, jako to; Tahir pasza, Osman pasza, Hussejn pasza dowódca Szumli i inni. Ostatni został przyjęty od Sułtana z szczególniéjszemi względami, i uzyskał wielką ozdobę utworzonego w zeszłym ro-

ku orderu wojskowéj zasługi, bogato wysadzaną brylantami.

— Dnia 5 b. m. w czasie uroczystego posłuchania, poseł pruski pan Royer podał sułtanowi przeznaczone dla niego dary, składające się z kosztownych materji, sukna, waz porcelanowych, i innych płodów fabryk pruskich.

— I z prowincji europejskich odebrała Porta najpomyślniéjsze wiadomości o sposobie myślenia mieszkańców, tak muzułmanów jako i chrześcjan.

— Kurjer smirneński donosi z Salonichi 17 grudnia, że kilka band Albańczyków zbiegłych od paszy Skodryjskiego, popełniło liczne bezprawia w wsiach Macedonji a nawet w bliskości naszego miasta. Powodem tego zamięszania jest Abdy Bey brat Jussufa paszy warneńskiego, którego mieszkańcy w Seres ustanowili naczelnikiem w miéjsce Yakoba Reya Kara Osman Oglu. Rząd zajęty wojną rossyjską nie mógł przytłumić tego buntu, lecz teraz naczelnik 5000 wojska wracającego z Aten i Negroponte, oświadczył Abdy Beyowi, iż go jako więźnia zaprowadzi do Stambułu. — Abdy Bey schronił się do paszy Skodryjskiego który go przyjął w Sophia; wkrótce potém stanął z 2000 Albańczyków przed Seres w celu zemszczenia się na swym przeciwoiku. Naczelnik Albańczyków pod pozorem żądania od Jussuf paszy zaległego żołdu, chciał wejść do miasta, lecz został odparty. Albańczykowie są teraz ze wszystkich stron otoczeni, i Rumeli Walessy miał wydać rozkaz aby im nie dawano pardonu. Kommunikacja jest przerwana, lecz spodziewają się, iż spokojność wkrótce będzie przywrócona.

— Pani Saint Elme autorka dzieła drukowanego w Paryżu p. t. *Spółczesna w Egipcie*, umieściła w Kurjerze Smyrneńskim dwa niedrukowane jeszcze ułamki, zawierające bjograficzny rys paszy Egipskiego i syna jego Ibrahima.

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Sprawiedliwość turecka.

Rząd francuzki wysłał był jeszcze w 1821 roku kilka osób na Wschód w celu naukowym; jeden z nich pan Fontanier świeżo ogłosił swe dzieło we dwóch tomach, z niego tedy, wyręczając tą razą szanowny dziennik *Themidę polską*, udzielamy czytelnikom naszym wiadomość o przesławnéj sprawiedliwości tureckiéj.

Kiaja czyli namiestnik w Erzerum, w ten sposób postąpił z jednym Ormjaninem, czyli Armenianjnem, na którego pan Fontanier skargę zaniosł. Zawołał go przed siebie i rzekł: — „Łotrze! niewiesz o tém że Franki są pod naszą protekcją, że są gośćmi sułtana? — „Bestja jestem odpowie obżałowany, osioł jestem! wiele potrzeba zapłacić żeby nie dostać kijami w pięty? — „Ty i kijami w pięty dostaniesz, i zapłacisz; odpowie poważny wykonawca sprawiedliwości. I tak się stało: Ormjanin dostał w pięty 200 kijów, i zapłacił 300 piastrów Kiajowi, a 150 wykonawcom jego wyroku.

Późniéj wiele razy szedł przez ulicę pan Fontanier, zdaleka przed nim ludzie uciekali. Jakkolwiek atoli z jednéj strony mogła się mu podobać sprawiedliwość turecka; z drugiéj, kto wie, jeżeliby był otwartym, czyby się może nie skarżył że sam dostał kijami w pięty. Rzecz się tak miała.

W Osmandżyk, mulnik jeden zaczął mu coś bałamucić, i oczywiście kręcił gdy przyszło do wykonania niektórych warunków ugody. Od słowa do słowa, przyszło wreszcie do tego że go mulnik nazwał psem - szpiegem (co jest najhaniebniejszém nazwiskiem u Turków). Francuz rozgniewany palnął go za to cybuchem po łbie. Na ten czyn niesłychany, uciekli wszyscy Rajasowie wołając: Allah! Allah! stanęły strony przed Kadym. — „Jestem dobry muzułmanin, rzekł mulnik, zowię się .... ; niewierny mnie w łeb wyciął. — Allah! Allah! krzyknęli wszyscy obecni. — „Któż ciebie uderzył? zapytał Kady. — „Ot ten, odpowie mulnik pokazując Francuza. Ow zaś chciał się wydobyć z biedy, dobył firman sułtana; lecz mu Kady rzekł: — „Ty myśliż że ciebie sułtan może zasłonić, kiedy idzie o uderzenie wiernego? To ty nie wiesz o tém, żeś niewierny, żeś pies, żeś szpieg, zwierze nieczyste, brud i śmiecie w obliczu prawa?“ Tylko co wymówił te straszliwe słowa, gdy za danym znakiem przy świetle pochodni zaczęto krzątać się około exekucji; już przyniesiono stryczek, a ichmościowie jacyś z pałkami porwali delinkwenta. Tu podróżny przez skromność zamilczał, bez wątpienia że dostał kijami w pięty, gdyż nigdy podobny czyn bezkarnie u Muzułmanów nie uchodzi. Jakkolwiek bądź słuchajmy co nam daléj mówi. Gdy go wyprowadzono na dwór dał się słyszeć głos: Aman! aman! to jest przebaczenie, przebaczenie! Zbliżył się właściciel kawiarni w któréj właśnie zdarzyła się okropna awantura z mulnikiem i na jego poświadczenie wstrzymano wyrok śmierci. Nazajutrz Kady zawołał do siebie biednego Francuza, kazał mu usiąść na kobiercu, poczęstował go kawą i fajką; potém zaś miał do niego długą a retoryczną mowę, w któréj starał się go przekonać, że jedyny miał sposób wybawienia, to jest żeby mu oddał wszystkie swoje pieniądze. Chwali się podróżny że długo się opierał téj niesprawiedliwości; ale my prawie zapewnić możemy naszych czytelników, że wtedy nie pora była do wymówek. Zapłacił tedy 300 piastrów tytułem wynagrodzenia; wówczas sędzia wiernych przyzwał mulnika i zapytał: — „Przestajeszże na karze? — Tak.-Pozdrówże twego przeciwnika — A ty doktorze, kontentże jesteś? — Tak.-Pozdrówże twego przeciwnika. Jeden i drugi niech moim ludziom po 12 piastrów zapłaci; resztę pieniędzy ja wezmę i postaram się żeby doszły gdzie trzeba.“

Francuz załatwiwszy interessa wyniósł się coprędzéj z miasta. Późniéj powiadano mu, że mulnik ani grosza nie dostał od Kadego i jeszcze w pięty oberwał sto kijów. Mulnik ten dał się słyszéć, że jak powróci do domu, brodę sobie na znak żalu ostrzyże, że nie został zamęczony przez prawowiernych za zniewagę którą mu wyrządził pies niewierny i t. d. — Tak autor zapewnia.

TEATR NARODOWY. — Dziś: *Prosta droga najlepsza*, i widowisko Herkulesa.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Nieproszeni goście. — Kucharki. — Bioraliści.*

TEATR FRANCUZKI. — *France et Savoye* ou *Le pont de beauvoisin. — L'egoiste par régime.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO I KOMP. PRZY ULICY ŻABIEJ Nr. 472.